

De laatste plusklasupdate van dit jaar. Gelukkig nog een paar weken gewoon in de plusklas. De kinderen die halverwege het jaar erbij kwamen kunnen nu toch nog even meemaken hoe het normaal gaat.

Hopelijk kunnen we volgend jaar het hele jaar weer gewoon plusklas hebben.

Creatief denken

Ook tijdens de 'lock-down' van de scholen zijn we met de drie manieren van denken bezig geweest.

Een voorbeeld:

We hebben geoefend met creatief denken bij het taalspel: Taalmeesters. Hierbij probeerden de kinderen zinnen te maken met zoveel mogelijk woorden die met dezelfde letter beginnen. We hebben toen gezien dat creatieve denkers niet zomaar meer ideeën hebben, maar dat zij goede handigheidjes kunnen bedenken. We hebben gekeken naar een aantal handigheidjes en gezien dat je dus ook zelf kunt oefenen met creatief denken.

Een paar handigheidjes:

- Werk met namen. Als je niet alleen een voornaam, maar ook een achternaam gebruikt heb je gelijk 2 woorden met dezelfde beginletter
- Gebruik opsommingen. Dat is een 'eindeloze' bron, dus we hebben afgesproken dat je bij opsommingen niet meer dan twee dingen noemt.
- Plak twee zinnen aan elkaar met voegwoorden
- Bedenk bijvoeglijke naamwoorden bij een zelfstandig naamwoord.

Natuurlijk is de een sterker in taal dan de ander, en natuurlijk is de een sterker in creatief denken dan de ander. Maar het gaat om leren. Sterk of niet sterk, je kun oefenen met creatief denken en er verder in komen. Alle kinderen merkten ook dat ze tegen het eind van het spel meer woorden met dezelfde letter in een zin konden bedenken dan aan het begin.

We hebben ook gezien dat creativiteit niet alleen gedijt als er alle ruimte is, maar dat een beperking ook juist kan zorgen voor creativiteit. (Een van de kinderen merkte op dat hij dit ook zag bij de beperkingen vanwege Corona....)

Project de laatste weken

In de laatste weken doen we een project doen waarbij leren leren centraal staat. Het lijkt een eenvoudige opdracht, maar er zit veel in:

Leer samen een spel met behulp van de handleiding, en leg dit spel aan een ander groepje uit.

Het moet een spel zijn dat nog niemand van de kinderen kent, en ik help niet. Het moet dus echt aan de hand van de handleiding geleerd worden. Begrijpend lezen, maar dan anders.

En dat is niet alles: hoe leg je een spel het best uit aan anderen? Ik ga er hier nu niet lang over uitwijden. Maar twee dingen wil ik er wel over zeggen omdat dit een belangrijk aspect is van leren leren.

1. **het zandlopermodel**
2. **leren door doen**

Je begint met overzicht dan regels, dan details en die moeten weer hun plekje in het geheel krijgen.

Overzicht en doel van het spel, hoe win je?

belangrijkste regels en materialen

fases of stappen in het spel

speciale regels

uitzonderingen

relaties tussen regels

Relaties tussen hoofdregels

Overzicht van het spel met regels in je achterhoofd

Dit geldt niet alleen voor het hele spel, maar ook per fase of spelronde. En om het echt te begrijpen moet je het doen: stukjes uitspelen om het te begrijpen. En aan het eind het hele spel spelen om te ontdekken of je alle onderdelen en situaties begrijpt.

Het leuke en leerzame bij dit project is, dat de kinderen dit **ervaren** als ze het spel aan het leren zijn. (Terugkijkend kunnen ze het zandlopermodel als het goed is ook herkennen in de handleiding)

Daarna moeten ze het bewust **toepassen** als zij het spel aan een andere groep gaan uitleggen: ook dan: Zandlopermodel, faseren, per fase zandloper model en **‘wat vertel je en wat kun je beter gewoon voordoen’?**

Dit zijn twee belangrijke principes die de kinderen kan helpen bij hun werk op de middelbare school. Niet domweg stampen (oké, woordjes meestal wel), maar overzicht – details – terugplaatsen in overzicht. En: maken van opgaven bij bijvoorbeeld wiskunde is echt belangrijk! Ook als je in de les het helemaal snapt (of denkt te snappen). Je maakt het jezelf pas echt eigen door de opgaven te maken.

Mooi meegenomen is, dat de kinderen hier ook ervaren dat herhaling bij leren hoort. Herhaling is iets wat ze meestal niet nodig hebben bij de gewone leerstof. Dan kan makkelijk de gedachte postvaten: herhalen is iets dat niet bij mij past. Het is saai en onnodig. Maar als je een spel op deze manier wilt leren, zul je wel moeten herhalen, anders kun je het spel echt niet begrijpen!

Ik heb na 20 minuten ook even de leerkuil besproken. Op één na alle kinderen kende dit begrip. Twee groepen zaten op dat moment helemaal onder in de leerkuil (‘ik snap er niets van, ik wil het opgeven’) Ik heb met hen besproken wat de leerkuil inhoud, en dat ik hen uitdaag om elkaar hierbij te helpen. Eén groep heeft een paar minuten ‘adampauze’ genomen om daarna met nieuwe energie de uitdaging aan te gaan. Aan het eind van de les hadden twee groepen het spel helemaal door en hadden ze het proefgespeeld. De andere twee groepen maken volgende week graag gebruik van wat hulp van mij om daarna zelf uit de leerkuil naar de overkant te komen.

Rapport

Het rapport ziet er deze keer anders uit dan anders. Hoe precies weet ik nog niet. Het wordt een mini-rapport met alleen beoordeling van het zelfstandig werk.

En dan zit dit bijzondere jaar er alweer op! Gelukkig zie ik volgend cursusjaar de meeste kinderen weer terug in plusklas 7!

Marco Elsenbroek